

«Pocs catòlics es defineixen ideològicament»

Josep Comes, capellà i director de la revista cristiana «Saó», fa en aquesta entrevista una crítica ben dolguda sobre la situació de l'església valenciana avui.

Fúlvia Nicolàs

—Una enquesta donada a conèixer fa poc per l'Església espanyola revela un descens considerable en el nombre de catòlics declarats i, molt especialment, en el de practicants, tot i que encara suposen un sector majoritari de la població de l'estat. ¿Com es veu, això, «des de dins»?

—Jo no hi crec gaire, en aquest tipus d'enquestes. Tot i que tècnicament puguen ser impecables, em pense que el que fan és confondre el catolicisme «sociològic» amb el catolicisme real, amb la vivència de la fe. I aquesta, per desgràcia, sí que sembla bastant minoritària, si es té en compte, com jo crec, que la pràctica dels sacraments no ho és tot. Em sembla que, a diferència d'El Salvador o Nicaragua, per exemple, països on la pràctica religiosa està compromesa amb la vida diària, a la majoria de nacions el catolicisme majoritari és de molta missa i prou.

—Inclous el nostre país, és clar, en aquesta segona categoria...

—Sí, tot i que hi ha gent molt activa, grups de cristians molts compromesos, sembla que la majoria practica una religió merament espiritualista, en la qual els homes, la terra, no importen gaire. És com tractar d'oblidar els problemes d'aquest món pensant només en l'altra vida; la resta no els interessa: «es política, això», diuen. Als seminaris, per exemple, es veu com els pocs seminaristes que hi ha, els rectors del futur, són joves despolititzats, espiritualistes... futurs capellans de tipus asèptic, que no voldran ficar-se en res. Aquell tipus de capellà lluitador, progressista, ja no se'l pot trobar als seminaris, i crec que això és molt greu.

—Pel que fa a les jerarquies, a l'església institucional, ¿com valoraries

«L'església valenciana no ha fet passos valents».

la posició nacional i social de les autoritats eclesiàstiques valencianes?

—Al País Valencià, l'església institucional no ha fet uns passos valents en defensa de la identitat nacional, a diferència de Catalunya. Allí l'església sí que ha sabut fer seua aquesta lluita, hi ha treballat molt, supose que en bona part perquè ha vist com el nacionalisme català va néixer molt vinculat al cristianisme. Al País Valencià el nacionalisme ha sorgit des de l'esquerra, a fora de l'església, i per això és fa difícil d'acceptar. Si ací hi hagués hagut un nacionalisme de dretes, potser hauria estat diferent, però en realitat no hi ha hagut cap sector tradicionalment catòlic o clerical que fes força en aquest sentit.

Els blaveros, els veritables antivalencians, han estat els únics que n'han fet, i ja s'ha vist... Ara bé, en la base, entre els cristians progressistes, entre els grups més compromesos, sí que hi ha molts nacionalistes, de sempre. Pel que fa a les posicions socials, crec que és més semblant a Catalunya, tot i que menys progressista.

—¿Quines tendències ideològiques clarament definides es detecten entre els catòlics del País Valencià?

—És molt difícil fer percentatges en això, i ja t'he dit que la majoria de catòlics no es defineixen ideològicament. Començant per la dreta, per

l'Opus, et diré que són pocs, tot i que fan molt de proselitisme, que tenen molta llibertat i mànega ampla per part de les autoritats... però crec que sempre són els mateixos. El que sí que hi ha molt, cada vegada més, són comunitats neocatecumenals, els «Kikos», que els diuen popularment, molt conservadors i espiritualistes. Practiquen una religió molt desconectada de la realitat, a tot el que arriben és a les clàssiques obres de misericòrdia, a l'antiga, i sense crear problemes de cap mena.

De l'altra banda, diguem-ne l'«esquerra», continuen funcionant grups com l'HOAC, Acció Catòlica, Justícia i Pau, els Juniors, la Joventut Estudiatal Catòlica... però són pocs, han travessat una forta crisi. De comunitats cristianes de base o populars, sí que n'hi ha bastants, molt compromeses, però funcionen sense cap suport de les autoritats eclesiàstiques.

No m'atreviria a pronosticar quin serà el futur de l'església valenciana... és bastant trist veure com ens costa tant que siguen acceptades coses que l'església de Catalunya té tan clares, tan assumides, sobretot pel que fa a la qüestió nacional. Però crec que el canvi és possible, perquè les persones no són eternes, i sempre es poden incorporar bisbes nous que tinguen altres idees. □